

Työvoiman maahanmuuton ajankohtaisaiheet 15.3.2021

Maahanmuuttojohtaja Sonja Hämäläinen

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Suomi tarvitsee työvoiman maahanmuuttoa ja täällä olevien maahan muuttaneiden työllisyysasteen nostoa

- Suomen taloudellinen huoltosuhde heikkenee merkittävästi tulevina vuosina.
  - Ilman maahanmuuttoa Suomen väestö vähenee tuhansilla vuodessa ja työikäinen väestö kymmenillä tuhansilla vuodessa. Työntekijöiden määrä 2000-luvulla olisi laskenut ilman vieraskielistä työvoimaa
- Työvoiman maahanmuutolla on myönteinen vaikutus kestävyysvajeeseen ja eläketurvan rahoitukseen
- Osaajien saatavuus omasta maasta ei riitä täyttämään osaajatarpeita. Osaajapula muodostuu kasvun esteeksi
  - TEM:n arvion mukaan 65 000 työpaikkaa jäi syntymättä osaajapulan takia vuonna 2019.
- OECD: Suomi hyötyisi lisäämällä innovaatiotoimintamme kansainvälisyyttä, muun muassa lisäämällä kansainvälisten tutkijoiden houkuttelua. Parhaista yritysten kasvua vahvistavista osaajista käydään globaalia kilpailua
- Osaava monimuotoinen työvoima houkuttelee investointeja. Työvoiman osaaminen ja saatavuus ovat keskeisiä investointien kriteereitä.

**Kohti puolivälitarkastelua:
Työ- ja koulutusperusteisen
maahanmuuton tiekarttavalmistelu**

Suomi lähtee takamatkalta: tiekarttatyö antaa puitteet kirille

- **Tavoitteet:**
  - muodostaa yhteinen tilannekuva ja laatia tietoperusteisia arvioita taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen kannalta tarvittavalle osaajien maahanmuutolle.
  - määrittää tulevien vuosien tavoitteet, painopisteet, puitteet ja tavoitetta kohti vievät toimenpiteet koulutus- ja työperäiselle maahanmuutolle.
- Työ käynnistyi syksyllä 2020. Aikajänne vuoteen 2035 asti eli työ jatkuu pitkälti yli hallituskauden. Ensimmäiset nostot tiekarttatyöstä hallituksen puoliväliriiheen.
- Lähtökohtina ovat väestö- ja osaamistarve-ennusteet sekä keskeiset maahanmuutto-, koulutus-, tutkimus- ja innovaatiopoliittiset linjaukset ja -prosessit.
- Valmistelusta vastaavat TEM ja OKM

Alustavia tiekartan nostoja

1. Työvoiman ja opiskelijoiden ennakointi- ja tarveanalyysirakenteen luominen.
2. Digitaalisen infrastruktuurin rakentaminen osaajien maahanmuuton tueksi ja maahanmuuttoa tukevan yhteiskunnan palvelujärjestelmän kehittäminen.
3. Oleskelulupajärjestelmän analyysi uudistusten jälkeen: oleskelulupajärjestelmä mahdollisimman sujuvaksi. Työn murrokseen vastaaminen myös oleskelulupajärjestelmän keinoin.
4. Työvoiman hyväksikäytölle nollatoleranssi.

Työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupaprosessien nopeuttaminen

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Ulkomaalaislainsäädännön ja lupamenettelyjen kehittäminen

- **Kyseessä iso kokonaisuus, joka edellyttää lainsäädännön, sähköisen järjestelmän ja menettelytapojen merkittäviä uudistuksia**
- **Kaikki lakihankkeet tullaan antamaan tämän vuoden loppuun mennessä**
  - Työlupajärjestelmän kokonaisuudistaminen -> laki voimaan kesällä 2022
  - Opiskelijat, tutkijat ja harjoittelijat -> laki voimaan arviolta 02/2022
  - Kausityö ja Lex Berry -> lait voimaan kevät 2021
  - Ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön ehkäisy -> laki voimaan kevät 2021
  - Työlomasopimukset -> HE eduskuntaan v. 2021 aikana

Mikä on erityisosaajien ja kasvuyrittäjien pikakaista?

- **Palvelulupaus, jossa erityisasiantuntijan, kasvuyrittäjän ja heidän perheenjäsenensä sähköiselle oleskelulupahakemukselle luvataan päätös 14 vrk:n sisällä**
  - Automatisoitu vireillepano: hakemuskäsittely käynnistyy ennen henkilön tunnistautumista.
  - Henkilöllisyyden tarkistaminen ja biometriikka ulkoistetulla palveluntarjoajalla (D-viisumilaki): tuo lisäkapasiteettia biometriikan ja henkilöllisyyden tarkistamiseen
  - Viisumivolvollisten maiden kansalaiset hakevat pikakaistassa myös D-viisumia: nopea maahanpääsy D-viisumin turvin
  - Oleskelulupakortin toimitus Suomessa
- **Pikakaista –palvelulupauksen täyttymisen edellytykset:**
  - Hakemus on sähköinen ja hakemus on maksettu
  - Hakemuslomakkeessa on kaikki edellytetty tieto ja vaadittavat liitteet vaaditun muotoisina
  - Haetaan 1. lupaa ulkomailta
- **Jos edellytykset eivät täyty, käsittelyaikatavoite muiden työ- ja koulutusperusteisten hakemusten tavoin 30 vrk.**

Lupaprosessi nykyistä sujuvammaksi

- **Lainsäädäntömuutosten ja prosessi uudistusten toimeenpano edellyttää mittavaa digitalisaatiota, jota esitetään EU-elpymispakettiin.**
- **Tavoitteena on toteuttaa nopeutumisen kannalta kriittisiksi tunnistetut kehityskohteet:**
  - uudet digitaaliset rakenteet ja toiminnallisuudet
  - järjestelmäintegraatiot ja tiedonsiirtoliittymät
  - hakemuksen vireillepanoon ja käsittelyyn liittyvä järjestelmäkehitys
  - pikakaistan toimeenpano
- **Migrille on myönnetty v. 2021-2022 lisäresursseja ruuhkan purkuun, asiakaspalveluun ja automaatiokehitykseen, mutta ne eivät ole riittävät tavoitetasoon nähden.**

Lupamenettelyt ja järjestelmäkehitys

- **LUPA 22 –hanke kesäkuuhun 2022 asti**
  - Prosessien uudelleenmuotoilun toimeenpano siirretty Migriin
  - Poikkihallinnollinen yhteistyö jatkuu

- **Muita kehittämiskohteita**
  - ELY-keskusten alueellisten työlupalinjausten yhtenäistäminen
  - TE-toimistojen työlupapalveluiden toimintamalli
  - Kasvuyrittäjän lausuntoprosessin kehittäminen
  - Henkilöstön osaamisen varmistaminen
  - Asiakasneuvonnan yhtenäistäminen
  - Tiedolla johtaminen ja ohjaus

Työelämän monimuotoisuusohjelma

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Monimuotoinen työyhteisö on tutkitusti organisaatiolle menestystekijä

- **Kieli, ihonväri ja nimi vaikeuttavat rekrytointia suomalaisissa työpaikoissa. Ulkomaalaistaustaisen henkilön on yhä liian vaikea päästä suomalaisille työmarkkinoille.**
  - Esimerkki: *työnhakijan, jolla on somalinkieliseltä kuulostava nimi, on neljä kertaa vaikeampaa päästä työhaastatteluun kuin hakijan, jolla on suomalainen nimi* (Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019).
- **Yritys, jonka työntekijät edustavat eri etnisiä ryhmiä ja sukupuolia, menestyvät homogeenistä verrokkiaan paremmin.**
- **Mitä monimuotoisempi yrityksen johtoporras on, sitä innovatiivisempi se on.**

Työelämän monimuotoisuusohjelma

- **Hallitusohjelmakirjaus:** ”*Luodaan työelämän ohjelma lisäämään työnantajien rekrytointi- ja monimuotoisuusosaamista sekä maahanmuuttajien osaamisen tunnistamista ja kehittämistä työpaikoilla.*”
- **Ohjelmakokonaisuudet**
  - Sisällytetään systemaattisesti yritys- ja työntajapalveluihin työelämän monimuotoisuutta ja kansainvälistymistä vahvistavat palvelut
    - Esimerkki: *BF:n Talent Explorer -rahoituksella voi palkata asiantuntijan tuomaan uutta tietoa ja osaamista kohdemarkkinasta (rahoitus yht. 10 milj. euroa)*
  - Edistetään monimuotoisuutta ja inklusiivisuutta julkisella sektorilla sekä järjestöissä
  - Vahvistetaan kotimaista tutkimusnäyttöä monimuotoisuuden hyödyistä sekä kansainvälisten hyvien käytäntöjen hyödyntämistä
  - Torjutaan rekrytointisyrjintää ja edistetään yhdenvertaisuutta työelämässä
  - Viestintäkampanjat tuovat esiin monimuotoisuuden hyötyjä ja käytössä olevia työkaluja

Esimerkki 1:

Yritys- ja työntajapalveluihin työelämän monimuotoisuutta ja kansainvälistymistä vahvistavat palvelut

- **Työpaikkasuomi ja –ruotsi –kielikoulutukset**
- Kansainväliseen rekrytointiin ja monimuotoisuuteen keskittyvä **ratkaisuklinikka**, jonka avulla tuetaan monimuotoisesta rekrytoinnista, perehdyttämisestä, monimuotoisuusjohtamisesta, viestinnästä ja kielitietoisesta työskentelystä

TE-palvelut
tjänster | services

Ma-pe 9-16
Mån-fre 9-16
Mon-Fri 9-16
te-palvelut.fi

Esimerkki 2:

Maahanmuuttajien ja muihin vähemmistöihin kuuluvien rekrytoinnin lisääminen valtiolla ja julkisella sektorilla

- Otetaan käyttöön **monimuotoisuuslauseke** valtion rekrytointi-ilmoituksissa
- Luodaan sähköinen monimuotoisuuskoulutus valtionhallinnon ja julkisen sektorin virkamiehille.

FRONTPAGE

VACANCIES

EMPLOYERS AND EMPLOYEES

WORKING FOR THE GOVERNMENT

CURRENT ISSUES

KV-osaajien houkuttelu Suomeen

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Kv. osaajien houkuttelu ja rekrytointi

- **Houkuttelu**

- Kasvuyrittäjien ja erityisasiantuntijoiden pilotit
- Finlandworks-houkuttelutyö, digitaalinen markkinointi, kampanjat ja tapahtumat kohdemaissa
- Work in Finland -verkkosivu, erityisasiantuntijoiden Job Board
- Asettautumistyö
  - International House -viranomaispalvelupisteiden vakiinnuttaminen ja laajentaminen. /
  - Puoliso-ohjelmien ja puolisojen palvelupolkujen kehittäminen
  - Englanninkielisten koulujen ja palveluiden lisääminen suurimmissa kaupungeissa,
  - Muuttokustannusten korvausten veronalaisen osuuden kohtuullistaminen tuli voimaan vuoden 2020 alussa

- **Rekrytointi**

- Kv-työvoiman tarjonnan ja kysynnän identifiointi Suomen tarpeisiin
- Yritysten kv rekrytointivalmiuksien lisääminen, kohderyhmänä etenkin PK-yritykset (ELYt, TE-tsto, BF, kaupunkien yrityspalvelut, kauppakamari, työnantajajärjestöt).
- Kansainvälisen rekrytoinnin pilotit

Piilaakson ja New Delhin pilotit

• Lähtökohdat:

- pilotit käynnistyvät koronatilanteen rauhoituttua
- kansainvälisen liikkuvuuden ”uusi normaali”
- Suomen mahdollista hyödyntää omia vahvuuksiaan kansainvälisten osaajien houkuttelussa
- kohderyhminä erityisosaajat ja startup-yrittäjät perheenjäsenineen sekä paluumuuttajat

• Palvelulupaus osaajille:

- nopeutettu kahden viikon oleskelulupakäsittely
- tukea maahantuloon ja asettautumiseen

• Pilottiin osallistuville yrityksille:

- tukea kansainväliseen rekrytointiin lähtö- ja kotimaassa

BUSINESS
FINLAND

Companies need the best professionals in order to grow and succeed. Does your company face challenges in finding professionals from Finland?

Many top professionals in the United States are now looking for job opportunities in Europe. Therefore, Finnish companies have a unique opportunity to attract the best professionals from the United States.

Take part in the Fast Track recruitment campaign where MIGRI will process the work permit(s) of the expert(s) you have found within two weeks time.

WHAT IS THE FAST TRACK CAMPAIGN?

1. TALENT ATTRACTION AND RECRUITMENT

► We will help you find gaming and technology professionals from the US with the help of a local recruitment partner.

► We will identify your company's needs for experts and implement targeted marketing for these segments.

► We offer you platforms and recruitment events: You can participate in virtual recruitment events in the gaming and technology industry, where you can meet top experts from the United States. The first events will be held in spring 2021.

► In addition to the services we offer in this campaign, you can utilize the services of a private HR company at your own expense to work with selected experts.

► We will help you complete the recruitment process in collaboration

with the recruitment partner. The number of people to be recruited within the campaign / company is limited.

2. RELOCATION SERVICES

Once you have found the right expert(s), you have the following public services at your disposal to support the smooth integration of your employees.

► The regional customer responsible supports your company, e.g. in matters of authority, administration and settling.

► Supporting the integration of spouses and families.

► Day care and school services in both Finnish and English.

► Also additional services available via ELY-center at own cost.

HOW TO TAKE PART IN THE FAST TRACK CAMPAIGN?

Contact by xxx of xxx, 2021:
Katri Raevuori, Business Finland
katri.raevuori@businessfinland.fi

BUSINESS
FINLAND

team
FINLAND

Maassa jo olevien opiskelijoiden ja muiden kv. osaajien hyödyntäminen

- **Tavoitteena on, että jatkossa yhä useampi ulkomainen opiskelija työllistyy Suomeen**
  - Talent-näkökulman sisällyttäminen läpileikkaavasti BF:n ja TE-hallinnon yrityspalveluihin
  - Alueellinen yhteistyö kv. opiskelijoiden työllistymisen edistämiseksi, Korkeasti koulutettujen osaamiskeskustoiminta.
- **Alueellinen koordinaatio - Talent Hubit**
  - Talent Hubit toimivat paikallisina kv. osaamisen ja kv. rekrytoinnin kontakti/neuvontapisteinä yrityksille
  - Talent Hub -toimijaverkoston kuuluu vähintään kaupunki/kunta ELY, TE-toimisto, korkeakoulut ja yritysten edustus sekä muita keskeisiä alueen elinkeino- ja innovaatiotoimijoita.

Ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön ehkäisy

Ulkomaalaisen työvoiman hyväksikäytön ehkäisy

- **Ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön ehkäisy -> laki voimaan kevät 2021**
- **Lakia valmistelleen ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön ehkäisyn työryhmän työ jatkuu. Uusien toimenpiteiden valmistelu jatkuu koko vaalikauden.**
- **Lain toimeenpanon tuki:**
  - Oleskelulupa- ja ulkomaalaislakia valvovien viranomaisten asiantuntemuksen tuki ja koulutusmateriaalin tuottaminen (hyväksikäytön tunnistaminen), hanke käynnistyy helmikuussa 2021
  - Pidättäytymispäätöstä koskeva soveltamisohjeiden valmistelu TE-toimistoille ja Maahanmuuttovirastolle
  - Työn ja yrittämisen perusteella myönnettävien oleskelulupien valvonta-, seuranta- ja kehittämisneuvottelukunnan asettaminen
- **Viranomaisten tietojenvaihdon esteiden poistaminen**
  - SM käynnistynyt kaksi eri hanketta, valmiit heinäkuussa 2021
- **Työ nivoutuu harmaan talouden strategian toteuttamiseen. Harmaan talouden torjuntaohjelmasta toimenpiteisiin on varattu 20 miljoonaa euroa vuoteen 2024 asti.**

Kotouttaminen

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Valmisteilla: selonteko kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista

- **Kotoutumislain ja muun relevantin lainsäädännön uudistaminen.**
- **Aikataulu**
  - Selonteon lausuntokierros päättyi 12.3.
  - Selonteko annetaan eduskunnalle huhti-toukokuussa 2021.
- **Tavoitteena on selkeyttää ja tehostaa alkuvaiheen kotoutumispalveluita kokonaisuutena ja tavoittaa kohderyhmät nykyistä kattavammin.**
- **Selonteossa esitetään kotoutumishjelmaa, joka olisi alkuvaiheen kotoutumista tukevien palveluiden kokonaisuus. Ohjelman kesto olisi yksilöllinen mutta pääsääntöisesti enintään 2 vuotta .**